

EVROPSKÝ PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument ze zasedání

A8-0239/2015

22.7.2015

ZPRÁVA

o podpoře podnikání mladých prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy
(2015/2006(INI))

Výbor pro kulturu a vzdělávání

Zpravodajka: Michaela Šojdová

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU.....	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	18
STANOVISKO VÝBORU PRO ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI.....	21
VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU	27

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o podpoře podnikání mladých prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy (2015/2006(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na články 165 a 166 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na článek 14 této listiny,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 12. prosince 2014 o podnikavosti ve vzdělávání a odborné přípravě¹,
- s ohledem na směrnici Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 20. května 2014 o podpoře podnikání mladých lidí v zájmu sociálního začlenění mladých lidí²,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 12. května 2009 o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy („ET 2020“)³,
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zřízení záruky pro mladé lidi (2013/C 120/01),
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 20. prosince 2012 o uznávání neformálního a informálního učení (2012/C 398/01),
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 28. června 2011 nazvané „Mládež v pohybu – podpora mobility mladých lidí ve vzdělávání“⁴,
- s ohledem na usnesení Rady ze dne 27. listopadu 2009 o obnoveném rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže (2010–2018)⁵,
- s ohledem na doporučení Evropského parlamentu a Rady 2006/962/ES ze dne 18. prosince 2006 o klíčových schopnostech pro celoživotní učení⁶,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. června 2013 nazvané „Společně pro mladé lidi v Evropě: Výzva k řešení nezaměstnanosti mladých lidí (COM(2013)0447),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 9. ledna 2013 nazvané „Akční plán podnikání

---

¹ Úř. věst. C 17, 20.1.2015, s. 2.

² Úř. věst. C 183, 14.6.2014, s. 18.

³ Úř. věst. C 119, 28.5.2009, s. 2.

⁴ Úř. věst. C 199, 7.7.2011, s. 1.

⁵ Úř. věst. C 311, 19.12.2009, s. 1.

⁶ Úř. věst. L 394, 30.12.2006, s. 10.

- 2020: Opětovné probuzení podnikatelského ducha v Evropě (COM(2012)0795),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. listopadu 2012 nazvané „Přehodnocení vzdělávání: investice do dovedností pro dosažení lepších socioekonomických výsledků“ (COM(2012)0669),
  - s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. prosince 2011 nazvané „Vzdělávání a odborná příprava v inteligentní a udržitelné Evropě podporující začlenění“ (COM(2011)0902),
  - s ohledem na zprávu Komise ze dne 28. ledna 2015 nazvané „Vzdělávání v oblasti podnikání: Cesta k úspěchu“,
  - s ohledem na publikaci Komise Průvodce sociální Evropou z března 2013 s názvem „Sociální ekonomika a sociální podniky“ (ISBN: 978-92-79-26866-3),
  - s ohledem na své usnesení ze dne 28. dubna 2015 o krocích v návaznosti na provádění boloňského procesu¹,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 11. září 2012 o vzdělávání, odborné přípravě a strategii Evropa 2020²,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 1. prosince 2011 o řešení problému předčasného ukončování školní docházky³,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 12. května 2011 o učení se v raném věku v Evropské unii⁴,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 18. května 2010 o klíčových schopnostech pro měnící se svět: provádění pracovního programu Vzdělávání a odborná příprava 2010⁵,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 18. prosince 2008 o celoživotním učení jako základu znalostí, tvořivosti a inovací – provádění pracovního programu „Vzdělávání a odborná příprava 2010“⁶,
  - s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro kulturu a vzdělávání a stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (A8-0239/2015),
- A. vzhledem k tomu, že je třeba, aby podnikání mladých lidí bylo významnou nedílnou součástí politické strategie na podporu dnešní generace mladých lidí, pokud jde o cíle EU v oblasti růstu, zaměstnanosti, vzdělávání a sociálního začleňování, a na snížení nezaměstnanosti mladých lidí v EU;

---

¹ Přijaté texty, P8_TA(2015)0107.

² Úř. věst. C 353 E, 3.12.2013, s. 56.

³ Úř. věst. C 165 E, 11.6.2013, s. 7.

⁴ Úř. věst. C 377 E, 7.12.2012, s. 89.

⁵ Úř. věst. C 161 E, 31.5.2011, s. 8.

⁶ Úř. věst. C 45 E, 23.2.2010, s. 33.

- B. vzhledem k tomu, že podnikání je třeba vnímat v jeho širokém smyslu jako schopnost, která umožňuje přeměnit nápady v činy;
- C. vzhledem k tomu, že v únoru 2015 bylo v EU-28 nezaměstnáno 4,85 milionu mladých lidí, což je nepřijatelně vysoký počet, a ačkoli se nezaměstnanost mladých lidí snižuje – ve srovnání s únorem 2014 se snížila o 494 000 – k tomuto snižování dochází příliš pomalu;
- E. vzhledem k vysoké nezaměstnanosti mladých lidí a skutečnosti, že fiskální konsolidace v těch členských státech, které byly značně zasaženy krizí, by neměla být prováděna na úkor pracovních míst obsazených mladými lidmi; vzhledem k tomu, že v důsledku této vysoké míry nezaměstnanosti mladých lidí se u nich projevuje v rostoucí míře chudoba a sociální vyloučení, a to zejména v případě mladých lidí, kteří pocházejí ze znevýhodněných a zranitelných skupin; bere však na vědomí a vítá skutečnost, že podle přijatých závazků by mělo být zrychleno poskytování prostředků z fondů Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí členským státům, avšak vyzývá Komisi k tomu, aby k řešení tohoto problému přijala ještě ambicióznější závazky;
- D. vzhledem k tomu, že jednou z příčin nezaměstnanosti mladých lidí a velkého počtu neobsazených pracovních míst v EU je nesoulad mezi vzděláváním a odbornou přípravou a trhem práce, a že tato příčina by měla být řešena i tak, aby se mladým lidem dostalo klíčových kompetencí, včetně smyslu pro iniciativu a podnikavost, které potřebují, mají-li se sebevědomě zapojit do moderní znalostní ekonomiky a společnosti;
- F. vzhledem k tomu, že prostřednictvím strategie Evropa 2020 a jejích stěžejních iniciativ „Nové dovednosti pro nová pracovní místa“, „Digitální agenda pro Evropu“, „Unie inovací“ a „Mládež v pohybu“ a rovněž její cílenou podporou podnikajících žen a znevýhodněných či postižených osob povzbuzuje Evropská unie smysl pro iniciativu a podnikání tím, že podporuje podnikatelské myšlení a související znalosti, dovednosti a kompetence, které mohou posílit konkurenceschopnost a inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění;
- G. vzhledem k tomu, že podnikání je důležitou hnací silou hospodářského růstu a vytváření pracovních míst, neboť vytváří nové podniky a pracovní místa, otevírá nové trhy, posiluje konkurenceschopnost, zlepšuje produktivitu a inovace, posiluje evropskou konkurenceschopnost a vytváří bohatství, a proto by mělo být přístupné všem za stejných podmínek;
- H. vzhledem k tomu, že podnikání, a zejména pak sociální podnikání, jsou významnou hnací silou sociální soudržnosti a udržitelnosti, která může podpořit hospodářství a zároveň zmírňovat strádání, sociální vyloučení a další sociální problémy;
- I. vzhledem k tomu, že podnikání, a zejména malé a střední podniky tvoří páteř hospodářství EU a jsou nejvýznamnějším a hlavním zdrojem nových pracovních míst; vzhledem k tomu, že podnikatelský potenciál žen je zatím málo využívaným zdrojem hospodářského růstu a vytváření pracovních míst;
- J. vzhledem k tomu, že kultury, které oceňují podnikatelské schopnosti a takové podnikatelské přístupy, jako je kreativita, inovace, iniciativa, promyšlené podstupování

rizika, nezávislé myšlení a rozpoznání příležitostí a schopnost vést, podporují tendenci přicházet s novými řešeními ekonomických, sociálních a environmentálních výzev, neboť do vzdělávání začleňují znalostní prvky, které propojují teorii s praxí, a zmenšují tak rozdíly mezi podnikatelskou praxí a vzděláváním; vzhledem k tomu, že je nanejvýš důležité, aby byly tyto osobní kompetence zakotveny v systému vzdělávání a byly součástí každodenního života na všech úrovních;

- K. vzhledem k tomu, že začínající podniky (všech druhů, včetně sociálního podnikání nebo podnikání za účelem osobního zisku) nejsou v některých členských státech dostatečně uznávány nebo považovány za profesní dráhu a v rámci vzdělávacího systému je potenciálnímu podnikatelství věnována jen velmi malá podpora;
- L. vzhledem k tomu, že mladí podnikatelé se potýkají s četnými výzvami a obtížemi, jako je nedostatek zkušeností, správných dovedností a přístupu k financování a infrastruktuře;
- M. vzhledem k tomu, že nedávné studie ukazují, že podnikatelským dovednostem se lze naučit a že vzdělání v oblasti podnikatelství, je-li správně navrženo, uplatňováno a je-li dostupné všem, může mít velmi pozitivní vliv na životy a zaměstnatelnost lidí a rovněž na míru zakládání nových podniků a míru zachování podniků;
- N. vzhledem k tomu, že v zájmu dosažení přímočarých rozhodnutí je nezbytné kritickým způsobem uskutečnit posouzení vlivu „podnikatelského“ vzdělávání a vycházet rovněž z doložených skutečností a spoléhat se na zavedené statistické nástroje a techniky;
- O. vzhledem k tomu, že podnikatelské vzdělávání by mělo v zájmu dosažení sociálního a udržitelného hospodářství podporujícího začlenění zahrnovat sociální rozměr, včetně vzdělávání v oblasti spravedlivého obchodu, sociálních podniků a alternativních modelů podnikání, jako jsou například družstva;
- P. vzhledem k tomu, že podnikavost zlepšuje možnosti pracovního uplatnění mladých lidí a probouzí v nich vlastnosti nezbytné k tomu, aby mohli překonat výzvy, kterým mohou čelit jak v pracovním, tak v soukromém životě, a pomáhá předcházet zvyšování chudoby a sociálního vyloučení; vzhledem k tomu, že k dosažení těchto cílů může přispět snadnější přístup k nástrojům mikrofinancování;
- Q. vzhledem k tomu, že vzdělání a odborná příprava mají celkově prvořadý význam, pokud jde o osobní rozvoj každého jednotlivce, a proto musí být jednak dostatečně široké, aby mohly pokládat základy celoživotního rozvoje a prohlubování vědomostí a získávání průřezových dovedností, a jednak dostatečně praktické, aby jednotlivcům poskytly skutečný profesní růst a hodnotný profesionální a soukromý život; vzhledem k tomu, že existuje přímý vztah mezi úspěšnou kombinací těchto dvou vzdělávacích aspektů a snižováním rizika nezaměstnanosti mladých lidí;
- R. vzhledem k tomu, že každý jedinec si může podnikatelského ducha osvojit, naučit se je a rozvíjet; vzhledem k tomu, že každý druh a každá úroveň vzdělání odpovídá specifickému oknu příležitosti pro vybudování určitých dovedností a schopností pro podnikání v rámci obecného získávání klíčových kompetencí;

- S. vzhledem k tomu, že podnikatelské dovednosti jsou propojeny s dalšími soubory dovedností, jako například s dovednostmi z oblasti informačních a komunikačních technologií, z oblasti řešení problémů a s finanční gramotností, které by měly být podporovány;
- T. vzhledem k tomu, že vzdělávání a odborná příprava mají rozhodující význam z hlediska motivace a možností k tomu, aby mladí lidé zahajovali své vlastní podnikatelské projekty;
- U. vzhledem k tomu, že vzdělání musí být coby veřejný statek plně inkluzivní a musí podporovat začleňování tím, že bude klást zvláštní důraz na poskytování rovného přístupu studentům s odlišným sociálním a ekonomickým zázemím;
- V. vzhledem k tomu, že budou-li mladí lidé dobře ovládat cizí jazyky, budou lépe kvalifikováni k podnikatelskému působení na nadnárodní úrovni;
- W. vzhledem k tomu, že málo zastoupené a znevýhodněné skupiny vyžadují zvláštní pozornost a podporu během vzdělávání, a to rovněž zapojením rodičů a komunit do procesu vzdělávání, a pomoc v souvislosti se zahájením, provozováním nebo rozvojem obchodu či podniku;
- X. vzhledem k tomu, že pro mladé lidi jsou odborná příprava a vzdělávání a praktická zkušenost s podnikáním přínosem, který přispívá k rozvoji jejich dovedností a talentu, umožňuje jim důvěřovat vlastním schopnostem a následně napomáhá zakládání nových podniků, posiluje zaměstnatelnost a podporuje inovace; vzhledem k tomu, že řada mladých lidí se zdravotním postižením využívá možnost samostatného podnikání jen velmi omezeně;
- Y. vzhledem k tomu, že sociální a inkluzivní podniky přispívají k inovativnímu udržitelnému růstu a k větší soudržnosti v rámci společnosti a místních společenství a mohou vytvářet pracovní příležitosti pro mladé lidi, včetně sociálně zranitelných mladých lidí a mladých lidí, kteří jsou nejvíce vzdáleni trhu práce;
- Z. vzhledem k tomu, že myšlenkou začít podnikat se zabývá nedostatečný počet lidí, přičemž podnikajících žen je neúměrně méně než podnikajících mužů (což platí o to víc v případě žen ze zranitelných sociálních skupin a žen, které se potýkají s dvojitou diskriminací), a zatímco mají podnikající ženy v průměru lepší vzdělání než podnikající muži a častěji než muži působí v odvětvích s nižší mírou inovací, pomalejším růstem a v menších společnostech; vzhledem k tomu, že je nezbytné aktivně podporovat možnosti, jak překonat faktory, které mají na podnikání žen či na jeho širší využití z jejich strany odrazující vliv¹;
- AA. vzhledem k tomu, že řemeslné, průmyslové nebo obchodní komory nabízejí v některých členských státech programy zaměřené na podporu začínajících podniků;
- AB. vzhledem k tomu, že vzdělání a odborná příprava spadají zejména do kompetencí

---

¹ Komise, Zpráva o pokroku v oblasti rovnosti žen a mužů v roce 2013, (SWD(2014)0142), dokument Komise o statistických údajích týkajících se podnikajících žen v Evropě, září 2014.

jednotlivých členských států a některé z členských států dosud nevypracovaly průřezovou politiku ani strategický přístup k „podnikatelskému“ vzdělávání či školní osnovy a metody výuky zaměřené na podnikání; vzhledem k tomu, že ne všichni evropští učitelé a vedoucí pedagogičtí pracovníci tendenci přicházejí s novými řešeními ekonomických, sociálních a environmentálních výzev jsou v oblasti vzdělávání týkajícího se podnikání dostatečně proškoleni, ať již prostřednictvím souvislého profesního rozvoje nebo prostřednictvím úvodního školení, což by mohlo mít negativní dopad na skutečnost, aby podnikatelství mohlo být zahrnuto do vzdělávacích systémů¹;

- AC. vzhledem k tomu, že učitelé by měli mít možnost spolupracovat s podnikateli a společně s nimi vytyčovat cíle vzdělávání a měla by jim být poskytnuta příslušná podpora a zdroje k uplatňování strategií více orientovaných na studenta a k uzpůsobení metod výuky potřebám zranitelných studentů;
- AD. vzhledem k tomu, že neformální a informální vzdělávací činnosti doplňují a obohacují formální učení, neboť poskytují rozmanité způsoby získání studijních zkušeností, a proto by měly být považovány za prioritní zdroj, jehož prostřednictvím lze získat a rozvíjet podnikatelské kompetence;
- AE. vzhledem k tomu, že formální a informální učení může hrát klíčovou roli při rozvoji a udržování podnikatelských dovedností, zejména mezi marginalizovanými skupinami;
- AF. vzhledem k tomu, že neformální a informální učení je prospěšné zejména pro mladé lidi, kteří mají méně příležitostí, neboť jim nabízí další zdroj učení a možnost pokračování v dalším formálním učení a odborné přípravě;
- AG. vzhledem k tomu, že zkušenosti podnikatelé působící ve vzdělávání jako lektoři vytvářejí pozitivní obraz podnikatelství a usnadňují první krok k podnikání;
- AH. vzhledem k tomu, že podnikání, včetně sociálního podnikání, by mělo být součástí odborné přípravy vyučujících a poradců pro otázky výběru povolání;
- AI. vzhledem k tomu, že vnitrostátní vzdělávací systémy se vyvíjejí různým tempem podle toho, jak reagují na změny na pracovním trhu;
- AJ. vzhledem k tomu, že účelem programu Erasmus+, který probíhá v letech 2014–2020, je modernizovat v celé Evropě vzdělávání, odbornou přípravu a práci s mládeží, a že tento program je otevřený vzdělávacím, výcvikovým, mládežnickým a sportovním organizacím ve všech odvětvích celoživotního učení; vzhledem k tomu, že poskytne více než čtyřem milionům Evropanů příležitost studovat, zúčastnit se odborné přípravy, získat pracovní zkušenosti a zapojit se do dobrovolné činnosti v zahraničí;
- AK. vzhledem k tomu, že podnikání již sehrává svou úlohu v programu Erasmus+, neboť je jedním z výsledků, které se očekávají od opatření na podporu mobility;
- AL. vzhledem k tomu, že je zapotřebí prosazovat a podporovat mobilitu mladých

---

¹ Závěry symposia Evropské nadace odborného vzdělávání, které se konalo v Budapešti a Istanbulu.

podnikatelů prostřednictvím programů, jako je například program Erasmus pro mladé podnikatele (2009–2015), které umožňují mladým podnikatelům účast na přeshraničních výměnách a získávání poznatků od zkušených podnikatelů, kteří provozují malé podniky, a rovněž vytvářejí příležitosti pro řešení genderových nerovností v oblasti podnikání; vzhledem k tomu, že na tyto programy je třeba vyčlenit více prostředků, aby se dosáhlo vyššího zapojení mladých lidí;

- AM. vzhledem k tomu, že mladí lidé dávají přednost samostatné výdělečné činnosti a že až 45 % mladých lidí ve věku 15 až 24 let uvádí, že upřednostňuje tento druh výdělečné činnosti¹;
- AN. vzhledem k tomu, že podnikatelský sektor by mohl zřetelněji pomáhat na místní, vnitrostátní i evropské úrovni prostřednictvím odborné dobrovolné činnosti, partnerství se vzdělávacími institucemi a spolupráce s tvůrci politiky;
- AO. vzhledem k tomu, že velká pomoc přichází i ze strany organizací občanské společnosti (nevládních skupin, jako jsou odbory, organizace zaměstnavatelů a další sociální skupiny), a to mimo jiné ve formě iniciativy Junior Achievement – Young Enterprise Europe, která poskytuje informální a celoživotní vzdělávání a odbornou přípravu související s podnikáním; vzhledem k tomu, že tuto pomoc je třeba uznat ve větším rozsahu, ačkoli nemůže vést k získání úředně osvědčeného diplomu; vzhledem k tomu, že tato pomoc přichází rovněž ze strany podniků, které pro své účely zabezpečují vlastní odbornou přípravu;

Důraz na podnikatelské dovednosti a kompetence

1. uznává úlohu celoživotního učení a mezinárodní mobility coby klíčového nástroje, kterým Evropa nadále reaguje na globalizaci a přechod na ekonomiky založené na znalostech; bere zejména na vědomí význam „smyslu pro iniciativu a podnikavost“, jenž je uveden mezi osmi „klíčovými schopnostmi pro celoživotní učení“ v „evropském referenčním rámci“, tedy mezi schopnostmi, jež každý jednotlivec potřebuje k osobnímu naplnění a rozvoji, aktivnímu evropskému občanství a angažovanosti, sociálnímu začlenění a zaměstnání;
2. vyzývá členské státy, aby podporovaly podnikatelské schopnosti mladých lidí prostřednictvím legislativních opatření, která se zasadí o zkvalitnění stáží, zaměří se na kvalitu učení a odpovídající pracovní podmínky, jež jsou nástrojem na podporu zaměstnatelnosti, jak je uvedeno v doporučení Rady týkajícím se rámce pro kvalitu stáží;
3. zdůrazňuje, že klíčovou kompetenci „mysl pro iniciativu a podnikavost“ je třeba definovat jasně a ze široka, neboť zahrnuje posilování podnikatelského myšlení, pro něž je příznačná proaktivita, tvořivost, schopnost zavádět novinky, nést rizika, plánovat a řídit projekty s cílem dosáhnout určitých cílů, jakož i představu, že daný jedinec si je vědom souvislostí své práce a je schopen využít naskytujících se příležitostí, a to jak v souvislosti s podnikáním, tak s výkonem zaměstnání (ve druhém z uvedených případů se jedná o tzv. „podnikavost zaměstnanců“); vkládá svou důvěru do kreativních

---

¹ Komise: Průzkum Eurobarometr FL354, „Podnikání v EU a mimo ni“, 9. ledna 2013.

- průmyslových odvětví a podniků spjatých s kulturou, které mohou zejména mladé lidi upozornit na podnikatelské příležitosti;
4. opakovaně zdůrazňuje, že kreativní průmysl náleží k odvětvím s největší mírou podnikavosti, neboť rozvíjí průřezové schopnosti, jako je například kreativní myšlení, řešení problémů, týmová práce a nápaditost;
  5. zdůrazňuje, že ve vztahu k podnikání je zapotřebí zaujmout komplexní přístup, který tvoří soubor průřezových klíčových schopností, které lze využít nejen v osobním, ale i profesním životě;
  6. zdůrazňuje význam monitoringu organizace a auditu schopností; podporuje zejména rozvoj sociálního auditu a auditu v oblasti životního prostředí jakožto inovativního nástroje monitoringu;
  7. je přesvědčen o tom, že je třeba podporovat podnikatelské dovednosti a schopnosti a rovněž průřezové, meziodvětvové dovednosti a dovednosti a schopnosti specifické pro jednotlivá povolání a pracovní místa s cílem zvýšit míru samostatné výdělečné činnosti mladých lidí a poskytnout mladé generaci skutečnou příležitost založit si vlastní podnikání a pomoci jak sobě, tak obecně i celé společnosti;
  8. je přesvědčen, že dalším nezbytným krokem je podrobně specifikovat, jak lze rámec klíčových kompetencí dále vhodně aplikovat ve vztahu k podnikatelským kompetencím na jednotlivých úrovních vzdělávání prostřednictvím zahrnutí podnikatelských znalostí, schopností, dovedností a přístupů, které by měly být výsledkem vzdělávání u každého zvláštního vzdělávacího programu a programu učňovské přípravy;
  9. zdůrazňuje, že výuka praktických podnikatelských dovedností a podpora motivace, smyslu pro iniciativu a pohotovost by měly být společně s rozvíjením smyslu pro sociální odpovědnost zajištěny na každém stupni vzdělávání či vzdělávacím oboru; je přesvědčen o tom, že součástí všech školních osnov by se měly stát moduly vyučující základní znalosti z oblasti financí, ekonomiky a podnikání, které by směly být doplněny o odborné vedení, tutorství a profesní poradenství pro studenty, včetně znevýhodněných studentů, s cílem umožnit jim a usnadnit pochopení procesu podnikání a rozvinout jejich podnikavost; zdůrazňuje význam informálního a samostatného učení, včetně dobrovolné činnosti k tomu, aby mladí lidé získali podnikatelského ducha a osvojili si podnikatelské dovednosti;
  10. vyzývá Komisi, aby zdůrazňovala význam a funkci různých forem sociálního podnikání, které mladým Evropanům často nabízejí vhodnou možnost k získání prvních zkušeností s podnikáním;
  11. zdůrazňuje, že v zájmu podpory osvojování souboru průřezových dovedností nezbytných k rozvoji podnikavosti je třeba vyvinout inovativní pedagogické postupy, které by kladly větší důraz na aktivní účast a byly více orientovány na studenta;
  12. doporučuje podporovat podnikání, rovněž včetně modelů sociálního podnikání, jako součást vysokoškolského vzdělávání a projektů absolventů vysokých škol;

13. připomíná, že podpora podnikání prostřednictvím vzdělávání může dosáhnout smysluplných výsledků pouze tehdy, pokud jsou ekonomické a sociální aspekty vzdělávacích strategií vyváženy;
14. zdůrazňuje, že sociální začlenění a boj proti chudobě mohou být úspěšné zejména díky sociálnímu podnikání, které může zvýšit zaměstnanost, a prosazováním podnikavosti, která bude významně prospěšná pro znevýhodněné osoby;
15. zdůrazňuje, že duální systémy odborného vzdělávání a studijní programy sponzorované podniky mají klíčový význam pro předávání hlavních dovedností v podnicích, jak se ukázalo v členských státech, v nichž tyto programy fungují;
16. s cílem sdílet v rámci členských států osvědčené postupy a zkušenosti a zlepšit podnikatelské dovednosti a vzdělávání mladých lidí vybízí k tomu, aby se všechny zúčastněné strany, a zejména místní podnikatelské organizace, podniky a vzdělávací instituce, plně angažovaly a uzavíraly vzájemná partnerství;
17. zdůrazňuje, že úspěšným modelem, který by měl být v celé Evropě i mimo ni posílen a prosazován, je těsná vazba mezi odbornou přípravou v zaměstnání a všeobecným systémem vzdělávání;
18. vyzývá k užší spolupráci se soukromým sektorem a sociálními partnery s cílem podpořit podstupování rizik, podnikavost a inovativnost (například prostřednictvím strukturálních závazků, jako jsou nástroje pro inovace a výměnu nápadů);
19. je přesvědčen, že úspěšné využití podnikatelských schopností stále více závisí na doprovodné mediální gramotnosti a dovednostech v oblasti digitálních technologií a že na toto propojení by měl být ve vzdělávání a odborné přípravě kladen větší důraz; zdůrazňuje, že je třeba vybavit mladé lidi dovednostmi v oblasti IKT a průřezovými a podnikatelskými dovednostmi, které jim umožní plně využívat potenciálu digitálního světa, a pomoci jim tak při vytváření nových forem rozvoje, poskytování a podpory podnikání, aby dosáhli toho, aby se úspěšněji ucházeli o pracovní místa, věnovali se samostatné výdělečné činnosti, naučili se lépe porozumět jednání a potřebám budoucích zaměstnavatelů a přispívali v zaměstnavatelské organizaci ke schopnosti inovovat a konkurovat;
20. zdůrazňuje, že podnikatelské kompetence by se měly rozvíjet a zdokonalovat celý život, a to i prostřednictvím životních zkušeností a neformálního a informálního učení, a uznávání těchto dovedností by mělo být posíleno a podporováno, neboť přispívají k profesnímu rozvoji;
21. bere na vědomí, že v zájmu zajištění důvěryhodnosti vzdělávacího procesu je klíčovým prvkem výuky podnikatelských dovedností řádná příprava vyučujících, a zejména pak naléhavá potřeba velmi kvalitní odborné přípravy;
22. vyzývá členské státy, aby bojovaly s překážkami, s nimiž se potýkají mladí podnikatelé se zdravotním postižením, a aby za tímto účelem zajišťovaly odbornou přípravu poskytovatelů služeb, mezi jejichž úkoly patří podpora osob se zdravotním postižením, a aby vyhradily k poskytování této podpory prostory, jež budou přístupné osobám se

sníženou pohyblivostí;

23. konstatuje, že podpora spolupráce mezi sekundárním a terciárním vzděláváním by umožnila posílení dialogu mezi mladými lidmi a podnítila inovace;
24. zdůrazňuje, že je třeba zlepšit podnikatelskou kulturu v terciárním vzdělávání díky podpoře a usnadňování zakládání nových společností mladými lidmi, konkrétně osamostatněných podniků vycházejících z akademického výzkumu (tzv. spin-offs), a to díky snížení administrativní zátěže spojené se zakládáním takových společností a zavedení jednoznačného a vstřícného právního rámce, který by se na podnikající studenty uplatňoval; domnívá se, že v této souvislosti by školy a univerzity měly zajistit čas a prostor pro iniciativy mladých lidí a tyto iniciativy uznávat, aby jim zajistily nezbytnou sebevěru pro zakládání nových projektů, které by se časem mohly prokázat jako užitečné pro zakládání nezávislých podniků; vítá iniciativy, které odměňují úspěšné podnikatelské projekty mladých lidí (např. udělování ceny za studentský podnik roku); dále zdůrazňuje, že je důležité, aby podniky mladým lidem poskytovaly možnost získat první přímé interní pracovní zkušenosti; opětovně zdůrazňuje nutnost podporovat za tímto účelem programy návštěv podniků a stáží, a dávat tak mladým lidem možnost utvořit si celkový obrázek o světě podnikání;
25. zdůrazňuje, že podnikatelské kruhy hrají ve vzdělávání a odborné přípravě spojené s podnikáním klíčovou úlohu, neboť předávají znalosti vycházející ze zkušeností, a doplňují tak teoretické vzdělávání mladých lidí;
26. pokud jde o rozvíjení podnikatelského ducha u mladých lidí, zdůrazňuje klíčovou úlohu několika sdružení mladých podnikatelů, která mladým lidem nabízejí možnost vytvářet inovativní projekty a získávat zkušenosti v podnikatelském prostředí a poskytují jim nástroje i nezbytnou důvěru, aby mohli sami začít podnikat;

Úloha orgánů EU – koordinační, metodické a finanční nástroje

27. vyzývá Radu a Komisi, aby v rámci svých příslušných pravomocí a v naprostém souladu se zásadou subsidiarity poskytly vnitrostátním systémům vzdělávání metodickou podporu a vyvinuly pro ně metodické nástroje, pokud jde o vzdělávání a odbornou přípravu související s podnikáním, včetně sociálního podnikání, a aby postupovaly koordinovaným způsobem a vyzvaly veřejné orgány členských států k užší spolupráci s podniky v zájmu propagace klíčových faktorů nezbytných ke zlepšení podnikání; vyzývá Komisi, aby rozšířila objem podpory poskytované mladým podnikatelům z evropských strukturálních a investičních fondů;
28. vyzývá Radu a Komisi, aby do svých metodických, komunikačních a finančních nástrojů začlenily genderové hledisko, a nabádaly tak k většímu zapojení dívek a mladých žen do podnikatelské činnosti;
29. vyzývá Komisi, aby zavedla a podpořila programy odborné přípravy a výměnné programy v oblasti podnikání, které by mladým lidem poskytly možnost získat praktické zkušenosti a usnadnily jim výměnu znalostí a zkušeností;
30. vyzývá Komisi, aby pro všechny stupně a obory vzdělávání a odborné přípravy

vypracovala komplexní strategii rozvoje průřezových schopností, jako je kritické myšlení, řešení problémů, schopnost iniciativy a spolupráce, samostatnost, plánování, vedení a utužování kolektivu, a aby při tom brala v potaz skutečnost, že tyto schopnosti jsou přínosné v celé řadě zaměstnání a odvětví;

31. vyzývá Komisi, aby se více zaměřila na zdokonalení rozvoje a hodnocení průřezových dovedností, včetně podnikatelských a digitálních dovedností v rámci programu Erasmus+, a aby současně zdůraznila, že tento program by neměl být jednostranně zaměřen na otázky zaměstnatelnosti a že by měl být zachován nízkoprahový přístup k podnikatelským činnostem, zejména pokud jde o neformální a informální vzdělávání; rovněž vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu podporovala reformy politiky vzdělávání a vypracovala pro členské státy a EU soudržný politický rámec;
32. vyzývá Komisi, aby podporovala sledování dovedností v oblasti informačních a komunikačních technologií (IKT), schopností řešit problémy a finanční gramotnost; vyzývá Komisi, aby v této oblasti prováděla dlouhodobý výzkum;
33. vyzývá Komisi, aby prostřednictvím Evropského fondu pro strategické investice, a zejména pak prostřednictvím Evropského sociálního fondu, podporovala partnerství mezi vzdělávacími institucemi a podniky, a stimulovala tak v podnicích učení v rámci pracovního procesu („učení se prací“) a posilovala podnikatelské kompetence na celostátní i místní úrovni;
34. vyzývá Komisi, aby podporovala evropskou síť pro podnikatelské vzdělávání, například Evropskou síť pro podnikatelské vzdělávání (EE-HUB), která byla založena v květnu 2015, a kterou podporují evropské organizace a další subjekty na evropské, vnitrostátní a místní úrovni a rovněž vnitrostátní orgány v oblasti vzdělávání, které budou shromažďovat a vyměňovat si příklady osvědčených postupů, jež budou sdílet se vzdělávacími institucemi, vzdělávacími organizacemi, institucemi odborné přípravy, podniky, orgány a sociálními partnery;
35. vyzývá Komisi, aby v oblasti „podnikatelského“ vzdělávání zajistila uplatňování soudržné a účinné spolupráce v kontextu širší strategie EU pro celoživotní učení, globálních strategií EU a plánu Junckerovy Komise;
36. navrhuje, aby Komise ponechala vzdělávání a odbornou přípravu v oblasti podnikání jako jeden z cílů všech opatření chystaného programu Erasmus+ na příští finanční období (po roce 2020), včetně opatření tohoto programu na podporu mobility, a aby tento cíl zahrnoval:
  - (i) obezřetné posouzení dopadu stávajících opatření podporujících podnikání prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy a případně jejich přizpůsobení, přičemž by se měla věnovat zvláštní pozornost účinkům opatření na málo zastoupené a znevýhodněné skupiny,
  - (ii) prosazování lepších definic obsahu procesů učení a jejich nástrojů v oblasti formálního i neformálního vzdělávání, které budou zaměřeny na všechny studenty a budou sestávat z teoretických i praktických modulů, například studentských podnikatelských projektů,

- (iii) podporu výchozí kvalifikace učitelů, vychovatelů, pracovníků s mládeží, doučujících učitelů a vedoucích pedagogických pracovníků a jejich dalšího profesního rozvoje a posilování postavení v oblasti podnikatelského vzdělávání,
  - (iv) podporu partnerství mezi vzdělávacími institucemi, podniky, neziskovými organizacemi, regionálními a místními orgány a poskytovateli neformálního vzdělávání, díky nimž by byly navrženy vhodné kurzy a které by studentům zajišťovaly požadované praktické zkušenosti a příklady,
  - (v) rozvoj schopností souvisejících s podnikatelskými procesy, finanční gramotností, gramotností a dovednostmi v oblasti IKT, tvůrčím myšlením, kreativitou, s využitím tvořivosti, řešením problémů a inovativně orientovaným myšlením, se sebevědomím, důvěrou ve vlastní nápady, přizpůsobivostí, budováním týmu, řízením projektů, posuzováním a podstupováním rizik a rozvoj specifických podnikatelských schopností a znalostí;
  - (vi) odstranění všech fyzických a digitálních překážek, kterým musí stále ještě čelit lidé se zdravotním postižením, neboť jejich plné zapojení na pracovní trh by mohlo být klíčové pro podporu udržitelné a soudržné kultury podnikání;
  - (vii) důraz na neformální a informální učení jakožto privilegovaný způsob, jak si osvojit podnikatelské kompetence;
37. vyzývá Komisi, aby prošetřila a řešila problematiku faktorů, jež ženy odrazují od podnikání, a aby současně konkrétně podporovala přístup mladých podnikatelek k financování a podpůrným službám;
  38. vyzývá Komisi, aby koordinovala a podporovala výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy;
  39. vyzývá Komisi, aby vybízela k lepší spolupráci a výměně osvědčených postupů mezi těmi členskými státy, které do svých učebních osnov již zařadily vzdělávání v oblasti podnikání a dosáhly znatelnějšího pokroku v podpoře mladých podnikatelů, a členskými státy, které jsou zatím na počátku tohoto procesu;
  40. vyzývá Komisi, aby do konce roku 2017 navrhla „osvědčený postup“ k tomu, jak v členských státech rozšiřovat osvojování podnikatelských schopností a prosazovat podnikání mladých, aby o tom předložila Parlamentu zprávu a zohlednila výsledky této činnosti při posuzování svých postupů financování;
  41. vyzývá členské státy, aby „podnikatelské“ vzdělávání podporovaly jako způsob, jak posílit průřezové kompetence, jež by přispěly k lepší organizaci osobního a pracovního života studujících;
  42. vyzývá Komisi, aby úzce sledovala konkrétní opatření prováděná členskými státy, jejichž cílem je podpořit podnikání mladých lidí, aby věnovala zvláštní pozornost propagaci a zveřejňování informací o výsledcích a podněcovala a podporovala výměnu osvědčených postupů, nápadů, znalostí a zkušeností mezi institucemi a organizacemi a vytváření strategických partnerství napříč odvětvími; vybízí Komisi a členské státy, aby vypracovaly referenční kritéria, modely, společné nástroje a projekty na podporu

podnikání mladých lidí;

43. naléhavě vybízí Komisi, aby dohlédla na to, aby členské státy nezaváděly opatření, která by bránila volnému pohybu pracovníků, a aby tudíž mladí lidé, kteří se rozhodnou podnikat, mohli svoji činnost na území Evropské unie vyvíjet kdekoli si budou přát;

Úloha členských států

44. vyzývá členské státy a regionální a místní orgány, aby se snažily podporovat rozvoj kurzů připravujících účastníky na zakládání a řízení nových podniků („start-upů“), a to i rozvoj odborného mentorování, podnikatelských inkubátorů a urychlovačů, projektů sociálního podnikání realizovaných ve spolupráci s místními komunitami a rozvoj veškerého prostředí příznivého pro podnikání, které mladým lidem usnadní zakládání nových podniků („start-upů“) a umožní rychlé zotavení v případě neúspěšného ukončení studia nebo z prvních neúspěchů, což přispěje k vytvoření pozitivní podnikatelské kultury, zabrání negativnímu vnímání podnikatelského neúspěchu a povzbudí k novým podnikatelským záměrům, a to navíc se zvláštním zřetelem na pomoc znevýhodněným mladým lidem;
45. naléhavě vyzývá členské státy, aby našim mladým podnikatelům zajistily přístup k finančním prostředkům, který žádají, a podporu v každé fázi jejich činnosti;
46. vyzývá členské státy a regionální a místní orgány, aby za účelem poskytnutí kompletní podpory podnikatelskému vzdělávání, podnikatelské odborné přípravě a rozvíjení dovedností v digitální oblasti na vnitrostátní, regionální a místní úrovni využívaly prostředky ze strukturálních fondů EU, zejména Evropského sociálního fondu;
47. vyzývá členské státy, aby společně s regionálními a místními orgány využívaly všechny stávající zdroje financování na úrovni EU, jako je např. Evropský sociální fond, evropská Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI), program Evropské unie pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI), program Erasmus pro mladé podnikatele a Program pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (COSME), s cílem podněcovat a podporovat iniciativy, které usilují o zavedení účinnějších a lépe zacílených vazeb mezi podniky a vzděláváním;
48. vyzývá členské státy, aby podporovaly vzájemné předávání osvědčených postupů, domácí i přeshraniční partnerství a vznikající podniky a činnost příslušných sítí malých a středních podniků a rozvojových agentur;
49. vybízí členské státy k tomu, aby poskytly konkrétní inovativní metody pro odbornou přípravu učitelů a mentorů v oblasti podnikání, díky nimž by byli schopni podporovat a stimulovat podnikatelské dovednosti, a aby zvážily, zda podnikatelství nezahrnout do vzdělávacích osnov;
50. vyzývá členské státy, aby splnily svůj závazek na rok 2018 a rozvinuly vnitrostátní systémy uznávání a validace kompetencí získaných v rámci neformálního a informálního učení, a jednak tak poskytly jednotlivcům druhou šanci a možnost přeorientovat se, a jednak podpořily jejich sebepoznání a další vzdělávání;
51. vyzývá členské státy, aby vybízely soukromé partnery k tomu, aby se v rámci sociální

- odpovědnosti podniků zapojovali do vzdělávání v oblasti podnikání, a to poskytováním finančních prostředků nebo odborné přípravy;
52. vyzývá členské státy, aby odstranily byrokracii spojenou s prováděním podnikatelských plánů mladých podnikatelů a aby zvážily opatření, která by mladým lidem poskytla daňové úlevy a motivovala je k realizaci vlastních podnikatelských nápadů; zdůrazňuje, že pro případy neúspěchu začínajících podniků musí existovat záchranné sítě;
  53. zdůrazňuje, že je zapotřebí řešit finanční potíže, s nimiž se mladí podnikatelé potýkají, usnadnit jim přístup k financování a ke zvláštním grantům, omezit stávající administrativní a regulační zátěž a zavést regulační prostředí a daňové pobídky, které budou podporovat rozvoj iniciativ mladých podnikatelů a posilovat vytváření pracovních míst s cílem usnadnit zakládání nových podniků a stabilizaci podnikatelských projektů mladých podnikatelů;
  54. vyzývá členské státy, aby proaktivně zdokonalovaly regulační rámce pro podniky a racionalizovaly příslušné administrativní postupy, zejména pro malé a střední podniky a podniky sociální povahy, podporovaly je a sledovaly kvalitu postupů při zaměstnávání v těchto podnicích; připomíná, že sociální a inkluzivní podniky vytvářejí udržitelná pracovní místa, přispívají k rozvoji místních společenství a pomáhají prosazovat udržitelné životní prostředí a zaručovat sociální odolnost v době krize;
  55. žádá, aby úřady práce proaktivněji pomáhaly a radily podnikům, a především mladým podnikatelům;
  56. vyzývá členské státy a regionální a místní orgány, aby inovativním studentům nabízely dostupnější stipendia a programy mikropůjček, společně s podporou, informacemi, praktickým poradenstvím, multidisciplinární pomocí a platformami pro vzájemné hodnocení, čímž umožní, aby tito studenti mohli začít realizovat vlastní podnikatelské plány a projekty, jako jsou např. projekty podporované v rámci osy mikrofinancování a sociálního podnikání programu EaSI; vyzývá členské státy, aby usnadnily přístup k půjčkám a jejich splácení, podporovaly využívání tzv. crowdfundingu, rozvíjely partnerství mezi místní ekonomikou, podniky a univerzitami, podporovaly úlohu podniků při začleňování mladých lidí na pracovní trh a konsolidovaly ESP (Entrepreneurial Skills Pass, zkouška podnikatelských dovedností) na různých úrovních školství a vysokoškolského studia, a to především v rámci partnerství s malými a středními podniky; naléhavě vyzývá členské státy, aby na vysokých školách podporovaly vytváření podnikatelských inkubátorů zaměřených na udržitelný rozvoj a na studijní obory budoucnosti;
  57. vyzývá členské státy, aby zjednodušily postupy poctivého ukončení činnosti podniku a vytvořily pro ukončování činnosti příznivé prostředí s cílem vyslat mladým lidem jasný signál, že neúspěch nepovede k porážce s celoživotními důsledky;
  58. vyzývá členské státy, aby motivovaly mladé lidi k podnikání tím, že ve vzdělávání usnadní studium založené na projektech napříč obory a poskytované ve spolupráci s podniky;
  59. vyzývá členské státy, aby podporovaly podnikání jakožto pozitivní kariéerní možnost

nabízenou v rámci kariérního poradenství v sekundárním a terciárním vzdělávání, a zbavily tak podnikání špatné pověsti, která tuto kariérní možnost doprovází a v některých členských státech převládá;

60. vyzývá členské státy, aby mezi mladými lidmi se zdravotním postižením zvyšovaly povědomí o samostatné výdělečné činnosti a zakládání podniků, například prostřednictvím propagace profesní dráhy osob se zdravotním postižením, jimž se podařilo začlenit na trh práce, a veřejného uznání podnikatelů se zdravotním postižením;

Následné kroky

61. naléhavě vyzývá Komisi, aby navázala na program Entrepreneurship360 (školy a instituce odborného vzdělávání a přípravy) a prohloubila činnost věnovanou tomuto programu, jakož i iniciativě HEInnovate (vysokoškolské vzdělávání);
62. vyzývá Komisi, aby opatření spojená se vzděláváním v oblasti podnikání zahrnula od roku 2016 do ukazatelů k hodnocení evropského semestru;
63. vyzývá Komisi, aby Parlamentu předložila do konce funkčního období hodnotící zprávu o pokroku, jehož bylo dosaženo, pokud jde o podporu podnikatelských aktivit mladých lidí poskytovanou prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy, a o tom, do jaké míry se její činnost dotkla členů zranitelných sociálních skupin;
64. vyzývá Komisi, aby zajistila, že při systematickém hodnocení podnikatelských programů a činností bude probíhat koordinace a spolupráce na evropské úrovni, díky nimž bude možné srovnávat výsledky, například srovnávat na základě sociodemografických proměnných, jako je věk, pohlaví a vzdělání, různé vzorce, podle nichž funguje v jednotlivých členských státech podnikání mladých lidí;
65. žádá Komisi, aby v celé EU prosazovala spolupráci v rámci jednotlivých politik, a vyzývá členské státy, aby sdílely osvědčené postupy;
66. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám členských států, zemí EHP a Radě Evropy.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Podpora podnikání mladých prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy

Podnikání mladých a s tím související „podnikatelské vzdělávání“ je jedním z témat, jež si Evropský parlament zvolil, aby na ně výrazně upozornil z důvodu jejich relevance a nedostatečného docenění, a navrhl další kroky vpřed. Touto zprávou chce Evropský parlament přispět k naplňování společných evropských cílů v dané oblasti prostřednictvím sledování kvality vzdělávání, výzvou k rychlejšímu šíření inovací zaměřených na podnikatelské dovednosti a zdůrazněním nezbytnosti metodické i finanční podpory na úrovni programů EU.

Podnikatelské vzdělávání – prostředek na podporu zaměstnanosti

Evropský parlament v této zprávě shrnuje dosavadní aktivity v oblasti „podnikatelského vzdělávání“, připomíná cíle vzdělávání a nezbytnost jeho zaměření na praktické uplatnění a zaměstnanost mladých lidí. Zpráva se zaměřuje na návrhy/doporučení pro další rozvoj podnikatelského vzdělávání a jeho podporu ze strany Evropské komise, Rady a členských států. Evropský parlament si je vědom omezenosti své působnosti v oblasti vzdělávací politiky, která je výlučnou kompetencí členských států a role EU je pouze koordinační.

Zpráva vychází z aktuálních socioekonomických dat, která ukazují, že sociální a ekonomická situace občanů EU se výrazně nezlepšuje. Hlavním problémem v této souvislosti zůstává vysoká míra nezaměstnanosti mladých, jež v EU dosahuje průměru 22% a v některých zemích a regionech přesahuje 50%¹. Zaměstnanost a růst je hlavní prioritou evropské politiky a úkolem pro členské státy². Obecně je vzdělávání považováno za klíčový nástroj pro naplňování individuálních potřeb občanů a cestou ke zlepšení jejich životní situace.

Hlavní výchozí dokumenty pro podporu podnikatelského vzdělávání

Zpráva počítá s naplňováním oficiálních dokumentů Rady, Komise a Parlamentu, které vytvářejí strategický, legislativní i finanční rámec pro koordinaci a realizaci vzdělávacích aktivit v EU. Považuji za potřebné připomenout to, jak je vzdělávání obecně, a podnikatelské vzdělávání zvláště, v aktuálních dokumentech chápáno a jakou hraje roli. *Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začleňování (Evropa 2020)* považuje posilování znalostí a inovací za stimul budoucího růstu a požaduje zlepšení kvality vzdělávání. Podrobnější představu o podporovaných cílech poskytují *Závěry Rady ze dne 12. května 2009 o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy („ET 2020“)*. Základní zásadou tohoto rámce je celoživotní učení, které probíhá ve všech prostředích, ať již jde o formální, neformální a informální učení, a na všech úrovních: od vzdělávání v raném věku až po vysokoškolské vzdělávání, odborné vzdělávání a přípravu a vzdělávání dospělých. Strategickými cíli jsou 1) realizace celoživotního učení a mobility; 2) zlepšení kvality a efektivit vzdělávání a odborné přípravy; 3) prosazování spravedlivosti, sociální soudržnosti a aktivního občanství; 4) zlepšení kreativity a inovací, včetně podnikatelských schopností, na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy. Nejaktuálnějším dokumentem, který byl přijat Radou v prosinci 2014, jsou *Závěry Rady o podnikavosti ve vzdělávání a odborné přípravě (2015/C 17/02)*. Tento komplexní dokument

¹ Viz data Eurostatu z ledna 2015 - <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6454659/3-07012015-AP-EN.pdf/f4d2866e-0562-49f5-8f29-67e1be16f50a>.

² Viz např. priority Junckerovy Komise - http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/index_en.htm.

maximálně navazuje na předcházející práce a rozpracovává je do konkrétních doporučení pro Komisi a členské státy. Rada vychází z definice podnikavosti použité v *doporučení o klíčových kompetencích pro celoživotní učení z roku 2006*¹. Zdůrazňuje nutnost proškolení v podnikatelských dovednostech všech žáků, studentů i učňů, aby tak byli vybaveni potřebným podnikatelským myšlením a schopnostmi. Rada také vyzývá členské státy k podpoře začlenění podnikatelských dovedností do vzdělávacích programů, k využívání bývalých absolventů – podnikatelů pro předávání zkušeností studentům i učitelům, k vyhodnocování účinnosti podnikatelského vzdělávání, k podpoře start-upů a podnikatelských inkubátorů a k řadě dalších aktivit. Tato zpráva Evropského parlamentu rovněž vychází z poznatků poslední studie Evropské komise *Entrepreneurship Education: A Road to Success*². Studie přináší poznatky z porovnání 91 příkladů podnikatelského vzdělávání ve 23 zemích. Základním konstatováním je to, že podnikatelské vzdělávání funguje. Podnikatelem se člověk nenarodí, i když podnikavost patří mezi nadání. Výzkumy dokazují, že podnikatelské dovednosti se lze v průběhu vzdělávacího procesu také naučit. Podnikatelské vzdělávání má prokazatelné pozitivní dopady na jednotlivce: pomáhá mu zvětšit jeho karierní ambice, vede k vyšší zaměstnanosti, zlepšuje podnikatelské dovednosti a postoje, vede ke změně chování ve smyslu většího zájmu o podnikání a kreativního myšlení, vede k většímu zájmu pustit se do podnikání a dokončit střední vzdělání. Na úrovni institucí vede podnikatelské vzdělávání k posílení podnikatelské kultury, ke zvýšení aktivity učitelů, k většímu zapojení rozhodujících činitelů (stakeholders). Pozitivní dopad na ekonomiku spočívá ve zvýšení počtu start-upů, zvýšené míře dlouhodobého přežití a rozvoje podniků, ve zvýšení inovačních aktivit absolventských firem a ve větší zaměstnanosti. Dopad na společnost spočívá v lepší schopnosti ochrany jednotlivců proti vyloučení a v návratnosti investic, které společnost do opatření na podporu podnikatelského vzdělávání investuje.

Důraz na systematický přístup a využití dostupných nástrojů

Evropský parlament výše uvedená konstatování a doporučení doplňuje důrazem na systematický přístup k podnikatelskému vzdělávání a k podpoře podnikání mladých prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy. Systematičnost spočívá ve výzvě Evropského parlamentu k vytvoření evropské sítě za účelem sdílení příkladů dobré praxe, kterých je v této oblasti řada, včetně mezinárodně osvědčené dlouholeté sítě národních center *Junior Achievement*. Evropský parlament se obrací především na Evropskou komisi, aby 1) připravila metodickou pomoc ve formě vzdělávacích standardů podnikatelského vzdělávání a podpory kurzů pro zlepšení kvalifikace učitelů jako metodickou pomoc členským státům pro začleňování podnikatelského vzdělávání do vzdělávacích programů a aby 2) k tomuto účelu vyčlenila konkrétní finanční nástroje v rámci programu ERASMUS+, pokud možno již v tomto období, a připravila legislativní i finanční rámec pro období po roce 2020. Evropský parlament požaduje systematický monitoring a hodnocení výsledků dosavadních i budoucích aktivit v oblasti podnikatelského vzdělávání, jeho dopadů na zaměstnanost a na rozvoj malého a středního podnikání, včetně využití studií OECD. Evropský parlament požaduje rovněž zprávu Evropské komise za období 2014–2019 o naplňování cílů ET 2020 právě v oblasti podpory podnikatelského vzdělávání. Evropský parlament se rovněž obrací na členské státy, aby usilovaly o efektivní začlenění podnikatelského vzdělávání do vzdělávacích programů a využily k tomu účelu dostupné finanční nástroje, např. strukturální fondy EU.

Rozvíjení podnikatelských dovedností na všech úrovních vzdělávání

¹ http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11090_cs.htm

² http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8056&lang=en.

Zpráva zmiňuje rozvoj podnikatelských dovedností na všech stupních vzdělávání a rozlišuje specifčnost jednotlivých etap. Úroveň primárního a sekundárního vzdělávání je zásadní pro získání klíčových kompetencí a dokončení vyššího sekundárního vzdělání je zásadní podmínkou pro úspěšné uplatnění na trhu práce, včetně podnikání. Na úrovni terciárního vzdělávání existuje velmi široký prostor pro rozvoj podnikatelských aktivit studentů a absolventů. Podnikatelské aktivity studentů a absolventů jsou rozvíjeny i na institucionální úrovni, jsou součástí dlouhodobých záměrů rozvoje jednotlivých univerzit a jde o oborově specifické aktivity, které využívají výzkumný, inovační a tvůrčí potenciál univerzit.

„Podnikatelské vzdělávání“ na všech stupních může být velmi účinným nástrojem pro motivaci a rozhodování mladých lidí vydávat se na dráhu vlastního podnikání a v této kariéře také uspět. Přístup, jenž podporuje u mladých lidí mj. kreativitu, schopnost nést riziko, zvládání neúspěchu a odpovědné jednání, je dnes v Evropě velmi zapotřebí.

24.6.2015

STANOVISKO VÝBORU PRO ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI

pro Výbor pro kulturu a vzdělávání

k podpoře podnikání mladých lidí prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy
2015/2006(INI)

Navrhovatelka: Jana Žitňanská

NÁVRHY

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci vyzývá Výbor pro kulturu a vzdělávání jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že míra nezaměstnanosti mladých lidí v EU dosahuje znepokojivé výše, přičemž v některých členských státech je vyšší než 50 %; vzhledem k tomu, že vzdělávání hraje klíčovou úlohu při posilování společenské a pracovní začleněnosti mladých lidí, a vzhledem dále k tomu, že je třeba považovat podnikání za průřezovou dovednost a za další možnost, jak vytvářet nové podniky a především nová pracovní místa, což napomáhá snižovat nezaměstnanost mladých a posilovat jejich zaměstnatelnost;
- B. vzhledem k tomu, že pro mladé lidi jsou odborná příprava a vzdělávání a praktická zkušenost s podnikáním přínosem, který přispívá k rozvoji jejich dovedností a talentu, umožňuje jim důvěřovat vlastním schopnostem a následně napomáhá zakládání nových podniků, posiluje zaměstnatelnost a podporuje inovace; vzhledem k tomu, že řada mladých lidí se zdravotním postižením využívá možnost samostatného podnikání jen velmi omezeně;
- C. vzhledem k tomu, že účinky a dopad vzdělávacích programů zaměřených na podnikání ukazují, že studenti, kteří takovýto program absolvovali, po dokončení studia rychleji nacházejí zaměstnání;
- D. vzhledem k tomu, že podnikání je jednou z mnoha cest, jak mladým lidem pomoci nalézt zaměstnání a mít stabilní příjem;
- E. vzhledem k tomu, že strategie Evropa 2020 usiluje o hospodářství, které je založené na vysoké zaměstnanosti a přispívá k hospodářské, sociální a územní soudržnosti; vzhledem k tomu, že v této souvislosti má klíčový význam silná sociální ekonomika;

- F. vzhledem k tomu, že družstevní společnosti nabízejí kvalitní pracovní místa, která jsou inkluzivní a odolná vůči krizi a nelze je přemístit do zahraničí; vzhledem k tomu, že díky družstevnímu modelu se obrat těchto podniků během krize zvýšil a jejich růst pokračoval a že u nich docházelo méně než u jiných typů podniků k úpadkům a propouštění;
- G. vzhledem k tomu, že sociální a inkluzivní podniky přispívají k inovativnímu udržitelnému růstu a k větší soudržnosti v rámci společnosti a místních společenství a mohou vytvářet pracovní příležitosti pro mladé lidi, včetně sociálně zranitelných mladých lidí a mladých lidí, kteří jsou nejvíce vzdáleni trhu práce;
- H. vzhledem k tomu, že zkušenosti podnikatelé působící ve vzdělávání jako lektori vytvářejí pozitivní obraz podnikatelství a usnadňují první krok k podnikání;
- I. vzhledem k tomu, že mladí podnikatelé se potýkají s četnými výzvami a obtížemi, jako je nedostatek zkušeností, správných dovedností a přístupu k financování a infrastruktuře;
- J. vzhledem k tomu, že neschopnost používat informační a komunikační technologie představuje moderní formu negramotnosti;
- K. vzhledem k tomu, že možnost nekomplikovaného a poctivého ukončení činnosti umožňuje investorům a podnikatelům znovu zahájit činnost podniku s větším úspěchem, zaměstnat více pracovníků a dosáhnout nižší míry selhání;
- L. vzhledem k tomu, že budou-li mladí lidé dobře ovládat cizí jazyky, budou lépe kvalifikováni k podnikatelskému působení na nadnárodní úrovni;
1. vyzývá členské státy, aby společně s regionálními a místními orgány využívaly všechny stávající zdroje financování na úrovni EU, jako je např. Evropský sociální fond, Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI), program Evropské unie pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI), program Erasmus pro mladé podnikatele a Program pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (COSME), s cílem podněcovat a podporovat iniciativy, které usilují o zavedení účinnějších a lépe zacílených vazeb mezi podniky a vzděláváním, jež by podporovaly podnikatelskou kulturu mezi mladými lidmi – bez ohledu na jejich socio-ekonomické zázemí či pohlaví –, vybízely by je k rozvíjení jejich tvořivosti, iniciativnosti a smyslu pro zodpovědnost a zvrátily by představu, podle které je podnikání variantou kariérního růstu, která se uplatní teprve po vyčerpání všech ostatních možností; vyzývá Komisi, aby vyhodnotila skutečné využití tohoto financování a aby jej učinila snadno dostupným a jednoduše využitelným; zdůrazňuje, že je třeba investovat do vzdělávání a infrastruktury s cílem vyřešit problém tzv. digitální propasti v Unii;
  2. vyzývá členské státy, aby učinily vše, co je v jejich silách, pro posílení povědomí mladých lidí o příležitostech založit vlastní podnik, a to díky zavedení vhodných vzdělávacích programů a školení zaměřených na podnikání a posilování dovedností jednotlivců, zejména digitálních dovedností a řídicích schopností v digitální oblasti, neboť se jedná o klíčové nástroje pro podnikatele v současném hospodářství a podnikání; zdůrazňuje, že mladá a zkušená pracovní síla s vhodnými dovednostmi je pro konkurenceschopnost Unie nezbytná a napomůže urychlení hospodářské obnovy a vytváření pracovních míst ve všech členských státech;

3. vyzývá Komisi a členské státy, aby odstraňovaly překážky podnikání s cílem pomoci mladým lidem přetvářet jejich tvůrčí nápady v úspěšné podnikatelské plány;
4. vyzývá členské státy, aby bojovaly s překážkami, s nimiž se potýkají mladí podnikatelé se zdravotním postižením, a aby za tímto účelem zajišťovaly odbornou přípravu poskytovatelů služeb, mezi jejichž úkoly patří podpora osob se zdravotním postižením, a aby vyhradily k poskytování této podpory prostory, jež budou přístupné osobám se sníženou pohyblivostí;
5. vyzývá členské státy, aby proaktivně zdokonalovaly regulační rámce pro podniky a racionalizovaly příslušné administrativní postupy, zejména pro malé a střední podniky a podniky sociální povahy, podporovaly je a sledovaly kvalitu postupů při zaměstnávání v těchto podnicích; připomíná, že sociální a inkluzivní podniky vytvářejí udržitelná pracovní místa, přispívají k rozvoji místních společenství a pomáhají prosazovat udržitelné životní prostředí a zaručovat sociální odolnost v době krize;
6. žádá, aby úřady práce proaktivněji pomáhaly a radily podnikům, a především mladým podnikatelům;
7. zdůrazňuje, že je zapotřebí řešit finanční potíže, s nimiž se mladí podnikatelé potýkají, usnadnit jim přístup k financování a ke zvláštním grantům, omezit stávající administrativní a regulační zátěž a zavést regulační prostředí a daňové pobídky, které budou podporovat rozvoj iniciativ mladých podnikatelů a posilovat vytváření pracovních míst s cílem usnadnit zakládání nových, inovativních podniků a stabilizaci podnikatelských projektů mladých podnikatelů;
8. vyzývá členské státy, aby podporovaly model družstevního podnikání, který spočívá v demokratickém způsobu rozhodování a umožňuje, aby se mladí lidé stali odpovědnými zaměstnavateli, zaměstnanci a spotřebiteli; připomíná, že družstva a další sociální a inkluzivní podniky jsou nedílnou součástí evropského sociálního modelu a jednotného trhu, a tudíž zasluhují plné uznání a podporu, jak je stanoveno v ústavách některých členských států v různých základních textech Evropské unie;
9. vyzývá členské státy, aby podporovaly ekologické a udržitelné podnikatelské projekty;
10. vyzývá členské státy a regionální a místní orgány, aby inovativním studentům nabízely dostupnější a dosažitelnější stipendia a programy mikropůjček, společně s podporou, informacemi, praktickým poradenstvím, multidisciplinární pomocí a platformami pro vzájemné hodnocení, čímž umožní, aby tito studenti mohli začít realizovat vlastní podnikatelské plány a projekty, jako jsou např. projekty podporované v rámci v rámci osy mikrofinancování a sociálního podnikání programu EaSI; vyzývá členské státy, aby usnadnily přístup k půjčkám a jejich splácení, podporovaly využívání tzv. crowdfundingu, rozvíjely partnerství mezi místní ekonomikou, podniky a univerzitami při začleňování mladých lidí na pracovní trh a konsolidovaly ESP (Entrepreneurial Skills Pass, zkouška podnikatelských dovedností) na různých úrovních školství a vysokoškolského studia, a to především v rámci partnerství s malými a středními podniky; naléhavě vyzývá členské státy, aby na vysokých školách podporovaly vytváření podnikatelských inkubátorů zaměřených na udržitelný rozvoj a na studijní obory budoucnosti;

11. zdůrazňuje, že je třeba zlepšit podnikatelskou kulturu v terciárním vzdělávání díky podpoře a usnadňování zakládání nových společností mladými lidmi, konkrétně osamostatněných podniků vycházejících z akademického výzkumu (tzv. spin-offs), a to díky snížení administrativní zátěže spojené se zakládáním takových společností a zavedení jednoznačného a vstřícného právního rámce, který by se na podnikající studenty uplatňoval; domnívá se, že v této souvislosti by školy a univerzity měly zajistit čas a prostor pro iniciativy mladých lidí a tyto iniciativy uznávat, aby jim zajistily nezbytnou sebedůvěru pro zakládání nových projektů, které by se časem mohly prokázat jako užitečné pro zakládání nezávislých podniků; vítá iniciativy, které odměňují úspěšné podnikatelské projekty mladých lidí (např. udělování ceny za studentský podnik roku); dále zdůrazňuje, že je důležité, aby podniky mladým lidem poskytovaly možnost získat první přímé interní pracovní zkušenosti, a opětovně zdůrazňuje nutnost podporovat za tímto účelem programy návštěv podniků a stáží, a dávat tak mladým lidem možnost vytvořit si celkový obrázek o světě podnikání;
12. vyzývá členské státy, aby zajistily, aby jejich vzdělávací systémy, včetně programů odborného vzdělávání, dávaly větší důraz na rozvoj průřezových podnikatelských schopností, dovedností a znalostí, zejména zvyšováním dovedností v oblasti IKT a cizích jazyků, které by měly být vyučovány již v počátečních letech výuky, a prosazováním vyučování – v sekundárním a terciárním vzdělávání –, které vštěpuje a rozvíjí dovednosti, které jsou potřebné pro to, aby se člověk mohl stát podnikatelem, jako jsou např. tvořivost, komunikační dovednosti, řízení podniku a účetnictví, a které lze účinně předávat praktickými zkušenostmi ze života; zdůrazňuje důležitou úlohu učitelů při rozvíjení podnikatelského uvažování u mladých lidí a předávání správných dovedností a kvalifikací, a vyzývá tudíž členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost poskytování vhodné a specializované odborné přípravy učitelům, zajišťování jejich průběžného profesního rozvoje a rozšiřování příležitostí pro nábor zkušených podnikatelů na pozice učitelů;
13. vyzývá Komisi, aby úzce sledovala konkrétní opatření prováděná členskými státy, jejichž cílem je podpořit podnikání mladých lidí, aby věnovala zvláštní pozornost propagaci a zveřejňování informací o výsledcích a podněcovala a podporovala výměnu osvědčených postupů, nápadů, znalostí a zkušeností mezi institucemi a organizacemi a vytváření strategických partnerství napříč odvětvími; vybízí Komisi a členské státy, aby vypracovaly referenční kritéria, modely, společné nástroje a projekty na podporu podnikání mladých lidí; vítá programy Erasmus+ a Erasmus pro mladé podnikatele, které mladým lidem poskytují příležitost studovat a odborně se vzdělávat v zahraničí a získávat zkušenosti s podnikáním v jiných členských státech; žádá Komisi, aby zajistila, aby podniky plnily pravidla, která se na tyto programy uplatňují a která chrání práva účastníků, a aby byly tyto programy propagovány na středních školách a v rámci vysokoškolských institucí a institucí odborné přípravy;
14. vyzývá členské státy, aby zjednodušily postupy poctivého ukončení činnosti podniku a vytvořily pro ukončování činnosti příznivé prostředí s cílem vyslat jasný signál mladým lidem, že neúspěch nepovede k porážce s celoživotními důsledky;
15. vyzývá členské státy, aby podporovaly podnikání jakožto pozitivní kariérní možnost nabízenou v rámci kariérního poradenství v sekundárním a terciárním vzdělávání,

a zbavily tak podnikání špatné pověsti, která tuto kariérní možnost doprovází a v některých členských státech převládá;

16. naléhavě vybízí Komisi, aby pozorně sledovala konkrétní opatření prováděná členskými státy s cílem zajistit mladým lidem, kteří se rozhodli podnikat, stejná práva v oblasti sociálního zabezpečení (v souladu s doporučením č. 202 Mezinárodní organizace práce¹), bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;
17. vyzývá členské státy, aby mezi mladými lidmi se zdravotním postižením zvyšovaly povědomí o samostatné výdělečné činnosti a zakládání podniků, například prostřednictvím propagace profesní dráhy osob se zdravotním postižením, jimž se podařilo začlenit na trhu práce, a veřejného uznání podnikatelů se zdravotním postižením;
18. vyzývá členské státy, aby podporovaly sponzorství s cílem pomáhat mladým podnikatelům tím, že získají zkušenosti a podporu od podnikatelů zkušenějších;
19. vyzývá členské státy, aby motivovaly mladé lidi k podnikání tím, že ve vzdělávání usnadní studium založené na projektech napříč obory a poskytované ve spolupráci s podniky;
20. naléhavě vybízí Komisi, aby dohlédla na to, aby členské státy nezaváděly opatření, která by bránila volnému pohybu pracovníků, a aby tudíž mladí lidé, kteří se rozhodnou podnikat, mohli svoji činnost na území Evropské unie vyvíjet kdekoli si budou přát;
21. pokud jde o rozvíjení podnikatelského ducha u mladých lidí, zdůrazňuje klíčovou úlohu několika sdružení mladých podnikatelů, která mladým lidem nabízejí možnost vytvářet inovativní projekty a získávat zkušenosti v podnikatelském prostředí a poskytují jim nástroje i nezbytnou důvěru, aby mohli sami začít podnikat;
22. vyzývá k užší spolupráci se soukromým sektorem a sociálními partnery s cílem podpořit podstupování rizik, podnikavost a inovativnost (například prostřednictvím strukturálních závazků, jako jsou nástroje pro inovace a výměnu nápadů);
23. konstatuje, že podpora spolupráce mezi sekundárním a terciárním vzděláváním by umožnila posílení dialogu mezi mladými lidmi a podnítila inovace;
24. vyzývá Komisi, aby prozkoumala faktory, které ženy odrazují od podnikatelské profesní dráhy, a zajistila, že vzdělávací systémy i související opatření a činnosti budou aktivně usilovat o rovnost žen a mužů.

---

¹ Mezinárodní organizace práce (MOP), doporučení o minimálních úrovních sociální ochrany z roku 2012 (č. 202).

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	23.6.2015
Výsledek konečného hlasování	+: 39 -: 2 0: 10
Členové přítomní při konečném hlasování	Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Viliija Blinkevičiūtė, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Marian Harkin, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Kostadinka Kuneva, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Yana Toom, Ulla Tørnæs, Marita Ulvskog, Renate Weber, Jana Žitňanská, Inês Cristina Zuber
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Maria Arena, Georges Bach, Heinz K. Becker, Paloma López Bermejo, António Marinho e Pinto, Edouard Martin, Tamás Meszerics, Csaba Sógor, Helga Stevens, Monika Vana, Tom Vandenkendelaere
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Flavio Zanonato, Branislav Škripek

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	14.7.2015
Výsledek konečného hlasování	+ : 19 - : 7 0 : 2
Členové přítomní při konečném hlasování	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Silvia Costa, Damian Drăghici, Angel Dzhambazki, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Fernando Maura Barandiarán, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Michaela Šojdrová, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Bogdan Brunon Wenta, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	György Hölvényi, Ilhan Kyuchyuk, Ernest Maragall, Martina Michels, Marlene Mizzi
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Tim Aker